ТВОРЧА-ЭСТЭТЫЧНАЯ ТРАНСФАРМАЦЫЯ ВОБРАЗА-СІМВАЛА ВАСІЛЬКА Ў ТВОРЧАСЦІ БЕЛАРУСКІХ ПАЭТАЎ

Н. М. БОРСУК

УА «Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт», Брэст, Беларусь
borsnina@yandex.by

Уводзіны. Аб’ектам даследавання з’яўляецца раслінная сімволіка, на прыкладзе кветкі «васілёк», як элемента ўніверсальнага знакавага комплексу. Канцэпцыя фарміравання сімволікі беларускай нацыянальна-фальклорнай традыцыі, якая адыгрывае важнейшую сэнсава-кампазіцыйную ролю ў літаратурных тэкстах, дастаткова актуальна ў сучасным літаратуразнаўстве. Мэта нашай працы – прасачыць творча-эстэтычную трансфармацыю вобраза-сімвала васілька ў творчасці беларускіх паэтаў. Мэта рэалізуецца праз вырашэнне наступных задач: высветліць семантычны патэнцыял аб’екта прыроднага асяроддзя – кветкі «васілёк»; вызначыць ролю кветкі валошкавага колеру як універсальнага сродку для сімвалізацыі розных сітуацый і з’яў; для выяўлення псіхаэмацыянальнага стану душы чалавека.

Матэрыялы і метады. Базіснымі для аўтара даследавання сталі працы А. Ліса, Л. Салавей, Н. Гілевіча, У. Конана, А. Ненадаўца І. Швед і інш. вучоных. Высновы абапіраюцца на філасофскую тэорыю сімвала: разуменне мастацкага сімвала як дыялектычнага адзінства прадмета, вобраза і яго ўнутранага значэння, грунтуюцца на выкарыстанні параўнальна-тыпалагічнага метаду.

Вынікі і абмеркаванне. З вобразам васілька, які яшчэ нашымі продкамі ўспрымаўся як пасланнік неба на зямлі, глыбока і моцна звязана паэтычнае светаўспрыманне М. Багдановіча. У апісанні і выяўленні сваіх пачуццяў да роднага краю М. Багдановіч звяртаўся да колеру васілька(«Змяіны цар»). З гэтым колерам асацыіруецца ў паэта ноч і нават маладзік («Ціха па мяккай траве»). Сіні колер выклікаў успаміны аб маладосці, каханні («Набягае яно»). Эпітэт «сіні» ужыты ў апошнім развітальным вершы М.Багдановіча («У краіне светлай...»). У эстэтычнай канцэпцыі паэта – гэта ўвасабленне душы народа, сімвал нацыянальнага мастацтва («Слуцкія ткачыхі»). «Васільковы» матыў спатрэбіўся сучасным мастакам слова для сцверджання неаддзельнасці лёсу чалавека і лёсу Радзімы («Vita brevis. Patria eternis» Н. Мацяш). Валошкавы колер становіцца важным чыннікам паміж лірычным героем і яго каханай (цыкл вершаў «Мяжа надзеі» М. Пракаповіча). Вобраз кветкі васільковага колеру дапамагае рэалізаваць нашым сучаснікам філасофска-эстэтычныя ідэі аб духоўным удасканаленні асобы («У вераснёвым полі» Н. Мацяш), грамадства (Я. Збажына «Дзве ружы ў вазе», «Залежнасць» З. Дудзюк), аб пераемнасці лепшых традыцый свайго народа («У вянок Любе» Н. Мацяш).

Заключэнне. Беларускія паэты праз вобраз васілька здолелі ўвасобіць багаты дыяпазон думак, перажыванняў, пачуццяў, пачынаючы ад глыбока патрыятычных, агульначалавечых да асабіста інтымных. Гэта сведчыць аб філасофскім, ідэйна-эстэтычным паглыбленні сучаснай паэзіі.